

सरकार मग ते कृपाईही असो निवडणुका तोडावर आल्या की, प्रचंड कार्यतपर होते! सताथा-याना जनतेवा प्रंड कलवळा येती आणि मग सरकार 'जो जे वांचिल तो ते लाहा...' असे पसायदान आलत जनतेच्या सुखासाठी, समुद्रासाठी, विकासासाठी, खननपूर्वीसाठी असे झापाटल्यात कामाला लातेत की, काही विवाहाता सोय नाही. सरकारच्या या झापाटलेपणासाठेवर राज्याची तिजोरी, तिजी स्थिती, तिचे स्वास्थ्य, निरत व शशवत्त विकासाची यांगी वारे वारे सगळे पाऊस' ही विरोधकानी बैठीच्या देणपासून ओरकून केलेली टीकासुदा बुळबुळीत ठरते.

राज्य लोकतंत्र

www.epaper.rajyaloktantra.com नवी विशा... नवे विचार..... email:rajyaloktantra75@gmail.com

काँग्रेसची पहिली यादी
आज जाहीर होणार?

मुंबई : विधानसभा निवडणुकीसाठी काँग्रेसची राज्यातील उमेदवारांची पहिली यादी गुरुवारी जाहीर होण्याची शक्कता आहे. दिल्लीत झालेल्या रक्कीनिंग कमिटीच्या बैठकीत उमेदवारांच्या नावांवर चर्चा झाल्याची माहिती आहे. त्यामध्ये विद्यमान आमदार असलेल्या ३० हन अधिक उमेदवारांच्या नावाची यादी गुरुवारी जाहीर होण्याची शक्कता आहे.

बोड - महाराष्ट्र वर्ष - ४ अंक - १७५

गुरुवार, दि. १७ ऑक्टोबर २०२४

RNI No.: MAHMAR/2021/85884

NO.L SB/BEED/RNP-206/2024-26

• पाने - ६

किंमत ३ रुपये

परळी

विधानसभा मतदारसंघ हा राज्याला ओळख असलेला मतदारसंघ आहे. वैद्यनाथ प्रमुख्या पावन वास्तव्याने पुनीत झालेली भूमी, मराठवाड्यातील सर्वांत जुने रेल्वे स्थानक असल्याने दलण वळणाऱ्या बाबतीत जोडल्या गेलेले शहर. यथील

अर्थव्यवस्था ही बहुतांश कृपी केंद्रित अर्थव्यवस्था आहे. जसा हा भाग ऊस्तोड मजुरांचा भाग म्हणून ओळखला जातो तसाच हा भाग विविध अंगांनी ओळखला जातो. राजकीय दृष्ट्या राज्याला परिचित असलेला हा मतदारसंघ १९९२ ला परळी मतदार संघात रूपांतरित झाला. या मतदारसंघाचं वैशिष्ट्य म्हणजे हा कायम पुरोगामी विचारांच्या पाठीशी राहिलेला मतदार संघ आहे. अणाभाऊ गिते, रघुनाथराव मुंडे, पंडितराव दौळे, रव. लौकनेते गोपीनाथराव मुंडे यांच्यासारखे मोठे नेतृत्वया भागाने राज्याला दिलेले आहेत. सोयाबीन, ऊस, कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांची संख्या इथे मोठ्या प्रमाणावर असल्याचे दिसून येईल. राजकीय दृष्ट्या फार संवेदनशील असलेला हा भाग आहे. राज्यातील बड्या नेतृत्वापैकी शरद पवारांच्या आणि गोपीनाथराव मुंडे यांच्याच विचारांच्या पाठीशी उभा असलेला हा भाग आहे. अलीकडच्या काळात राजकीय अदलाबदलीत जुनेहे परंतु नव्याने राजकीय पटलावर उद्यास आलेले व्यक्तिमत्त्व म्हणजे राजाभाऊ फड... त्यांनी नुकताच शरद पवारांच्या राष्ट्रवादीत प्रवेश केल्याने परळी मतदारसंघात हे नाव विशेष अर्थात आता पुढे आले आहे. महाराष्ट्राच्या राजकीय पटलावर जरी हे नाव नव्याने आले असेल तरीही त्यांचा राजकीय अग्रभव मोठा आहे, सामाजिक कायर्चिव्यासंगी व्यक्तिमत्त्व असल्याने मोठा लोकसंपर्क आहे, कारखानदार आणिव्यावसायिक असल्याने शेतकऱ्यांच्या प्रश्नांची जाणीव आहे, उच्च शिक्षित असल्याने महिला, मुली आणि विद्यार्थ्यांच्या नेतृत्वापैकी शरद पवारांच्या प्रश्नांची जाण आहे. त्यांच्या व्यक्तित्वच्या जुन्याच परिचयाचा हानव्याने धांडोळा...

OFFICIAL RAJEBHAU PHAD

राजेभाऊ फड

बहुआयामी उच्चशिक्षित व्यक्तिमत्त्व...

०३ जून १९८०
रोजी राजेभाऊ फड
यांचा कहेरवाडी येथे
जन्म झाला. इथेच
प्राथमिक शिक्षण
झाले आणि पाली
वैज्ञानिक येथे पुढील
शिक्षण त्यांनी घेतले.
पदवीचे शिक्षण पूर्ण
करून विपणिड पूर्ण
केले. महाविद्यालयीन
जीवनातच चलवलीचा
कार्यकर्ता म्हणून त्यांनी
स्वतःची ओळख
निर्माण केली. आज

जरी राजकीय क्षेत्रात त्यांची नव्याने ओळख महाराष्ट्राला झाली असली तरी ते मार्गील अनेक वर्षांपासून या क्षेत्रात कार्यरत आहेत. राष्ट्रीय समाज पक्षाचे अध्यक्ष महादेव जानकर यांच्या पक्षाचे युवक प्रदेश उपाध्यक्ष म्हणून त्यांनी अनेक वर्ष काम केले. त्यांचे सासरे आ.र.लाकर गुडे यांना २०१९ विधानसभा निवडणुकीत निवडून आणियात 'किंगमेक' म्हणून महत्वपूर्ण भूमिका वजावली आणि त्यांनी रणांगानात बाजी मार्गील. विज्ञाने म्हणजे जनतेच्या प्रश्नांची जाण देवत आलेला अडवाचीना दूर करण्यासाठी अहोरात्र प्रवत्तन केले अणिआ आजही करत आहेत. जनतेला दिलेला प्रत्येक शब्द पूर्ण करण्यासाठी ते प्रत्येकाच्या हाकेला धावून जातात. एकदा जुळलेली नाळ ते कधीही तुळू देत नाहीत त्यांचे सर्वदूर जनसंरक्त आहे ही त्यांच्या जेव्याचे बाजू आहे असे म्हणावे लागेल. प्रत्यक्षात जाऊन काम करणे याचा अर्थ काय...? तर सामाजिक आणि राजकीय जीवनात काम करत असलाना ज्या लोकांच्या पाठळवळावर आणण राजकारण करतो त्यांच्या प्रत्येक अडचणीला धावून जाणे हा राजेभाऊ फड यांचा च्याभाव. स्वतःच्या आर्द्दाला सर्वपंच करण्याचे आणि होलिकोप्टरने गावात धेऊन येण्याचे व्याज त्यांनी पूर्ण करून दाखवते. "जोपर्यंत आई सर्वपंच अहंत तोपर्यंत गावातील प्रत्येक मुलीच्या लग्नाला १० हजार रुपयांची मदत करणार" आणी प्रतीज्ञा त्यांनी केली आणि अखेडपणे ते आजही पावत आहेत. मार्गील २५ वर्षांपासून ग्रामांचायत त्यांच्या ताव्यात आहे. सर्वपंच म्हणून मतदारसंघातील सर्वांगीक लोकसंख्या असलेल्या गावाचा त्यांनी कायापालट करून दाखवला. शासकीय योजना खेवून आणणे, त्यांची अंमलबजावणी करणे आणि विकासाची ही गंगा सर्वांगीसामान्य लोकांच्या उंबऱ्यापर्यंत नेण्याचे कायम गराजेभाऊ यांनी केले आहे. हाच वासा आणि वारसा कायम अखेडपणे त्यांनी पुढे सुरु ठेवला आहे.

राजकीय, सामाजिक क्षेत्रातील सर्वपरिचित हृषकाचा नाणूस

उद्यमी कार्यकर्ता!

संवेदनशील युवा नेता

दूरदृष्टीचा माणूस

प्रस्थानितंच्या दवावाला बळी न पडता त्यांनी आजवर राजकारण केले. गुंडगिरी, दादागिरीला न जुमानाता अनेक निवडणुका त्यांनी लढवल्या. कधी विजय वाढवाला आला तर कधी पराभव झाला. ऊन सावलीच्या या खेळाची गंभीर त्यांनी पाहीलेली आहे. २०१९ च्या गंगाखेड विधानसभा निवडणुकीत सासरे आ.र.लानकर गुडे यांची संपूर्ण प्रचार चंत्रणा हातातली. त्या निवडणुकीत त्यांनी श्री गुडे यांची निवडणुका प्रत्येक शब्दावर तो नेहमीच निरपेक्ष भावानेने समाजसेवेसाठी पुढे असतात. कोरेना महामारीच्या काळात त्यांनी शेकडो नढे तर हजारो जीवांना मदत केली. निराशीताना आसरा, तहानलेल्याना पाणी, भुकेल्याना अन्न आणि गरजूवर उपचाराची त्यांनी सोय केली. एकूण त्यांनी चौफेर पद्धतीचे काम या काळात त्यांनी केले. असे नढे की फक्त गावातील आणि शहरातील गरजवंतंच्या मदतीला ते धावून जातात, तर मतदारसंघातील शहरी आणि ग्रामीण भागातील प्रत्येकाच्या मदतीला जाण्यास ते नेहमी तत्पर असतात. मदतीचा हात पुढे कीरीत असलाना त्यांनी नाव, गाव, जात, पात, पक्ष, शहरी, ग्रामीण आसा कधीही भेदभाव केला नाही. आल्याकडे आलेला माणूस हा आपलाच असे ते समजतात. ज्यांनी आपल्याला जीव लावला ती जीवाची माणूस असे समजाण्याचा त्यांचा स्थावर आहे. आगामी विधानसभा निवडणुकीस राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदनंद पवार पक्षाकडून त्यांना तिकीट मिळण्याचा दाट शक्यता आहे. त्यांनी पक्षाकडे मुलाखतसुध्दा दिलेली आहे. पक्षाचे संवेदनशील शरदनंद पवार साहेब जे सांगीला तोच उमेदवार अंतिम असून, आपणाही त्यांच्याच आदेशाचे पालन करणा असल्याचे ते द्वंद्यातत. पक्षाचे दिलेला उमेदवार म्हणजे तोच आमदार हे समजून ते या निवडणुकीकी कामाला लागले आहेत...

व्यवसायकडून
राजेभाऊ फड कडे वैकल्पिक
असलाना त्यांनी काही गोटीचा विचार नवक्तीच
केलेला होता. ज्या क्षेत्रात आपण जात आहोत, त्या क्षेत्राचा लोकल्यासाठी आणि जनसेवेसाठी वापर करायचा असाच तापीनेश्चय त्यांनी केलेला होता. आजवरच्या चलवानात त्यांनी अनेक राजकीय पक्षांमध्ये काम केले. पक्ष जरी बदलाले असले तरी ते नेहमी तपेद्याकडे येणाऱ्या प्रत्येकाला पुर्ण क्षमतेने मदत करतात, चाचवारच्या जीवनात त्यांनी काम केले. असे नढे की फक्त गावातील आणि शहरातील गरजवंतंच्या मदतीला ते धावून जातात, तर मतदारसंघातील शहरी आणि ग्रामीण भागातील प्रत्येकाच्या मदतीला जाण्यास ते नेहमी तत्पर असतात. मदतीचा हात पुढे कीरीत असलाना त्यांनी नाव, गाव, जात, पात, पक्ष, शहरी, ग्रामीण आसा कधीही भेदभाव केला नाही. आल्याकडे आलेला माणूस हा आपलाच असे ते समजतात. ज्यांनी आपल्याला जीव लावला ती जीवाची माणूस असे समजाण्याचा त्यांचा स्थावर आहे. आगामी विधानसभा निवडणुकीस राष्ट्र

सीलिंग कापदा रोतकरी विरोधी आहे का? - अमर हवीव

सीलिंगच्या कायद्यामुळे भारतीय शेतकऱ्याच्या आयुष्यात कोणते बदल झाले. सीलिंगच्या कायद्यामुळे खरचं भूमीहिनांना जपिनी मिळाल्या का? एकंदरीत या कायद्यामुळे शेतकऱ्याच्या आयुष्यात काय बदल झाले? याबाबत किसानपुत्र आंदोलनाचे नेते अमर हबीब यांनी भाष्य केले आहे. सीलिंगच्या कायद्याचे त्यांनी सविस्तर विश्लेषण केले आहे. ते काय काय म्हणाले जाणून घेऊयात अमर हबीब म्हणाले, होय! कारण असा कायदा इतर क्षेत्रांना लागू नाही. कारखानदाराने किती कारखाने काढावे, किती मालमत्ता जमवावी, डॉक्टरांनी किती पेशंटांकडून फी घ्यावी, विकलांनी महिन्याला किती खटले दाखल करावेत, असे कोणतेच बंधन नाही. केवळ शेतकऱ्यावर बंधन घालणे अन्यायकारक आहे. म्हणूनच तो शेतकरी विरोधी कायदा आहे काढून देण्यास मात्र विरोध आहे. सरकाराने शेतकऱ्यांकडून जपिनी विकत घेऊन वाटावर कराव्यात. जे शेतीत अडकून पडले त्यांनुकसान झाले. ज्यानी बाबासाहे आंबेडकरांच्या निर्देशानुसार किंवा अन्य कारणांनी गाव सोडले, शेती सोडली, त्यांनी जीवनमान उंचावले. जे शेतीत अडकून पडले त्यांची परिस्थिती बिकट झाली. हे दिसून येते. याचा पुरोगामी पक्ष-संघटना कधी विचार करणार आहेत? शेतकरीविरोधी कायदा अस्तित्वात असताना कोणालाई आजिवीके साठी (आजिवीका हा शब्द महत्वाचा आहे) चार दोन एकर कोरडवाई जमीन मिळवून देणे म्हणजे त्याला आत्महत्येकडे ढकलणे आहे. हे लक्षण घ्यावे, असंही अमर हबीब म्हणतात.

भूमीहिनांना जमीनी मिळाव्यात म्हणून पुरोगामी पक्ष-संघटनानी आंदोलने केली. कायदा झाला ते चुकीचे झाले का? स्थावर मालमत्ता प्रत्येकाकडे असायला हवी. भूमीहिनांना जमीनी वाटण्यास आमचा विरोध नाही. मात्र शेतकऱ्यांकडून परस्पर सक्तीने सालना, जमान आधग्रहण आणि अत्यावश्यक वस्तूचा कायदा हे उदारीकरण विरोधी काय आजही अस्तित्वात आहेत. शेतीत उदारीकरण आले नाही. त्यामुळे शेती क्षेत्राची प्रचंद हाणी झाली आहे, अस मत हबीब यांनी मांडले.

[View Details](#) | [Edit](#) | [Delete](#)

शेतकऱ्यांची व्याख्या आहे. नोकरदार, राजकारणी, व्यापारी अशा लोकांना जे शेतकरी समजतात, त्यांच्या बुद्धीची कीव करावी वाटते. इनकम टॅक्स भरणाऱ्यांना त्यांच्याकडे सातबारा आहे म्हणून त्यांच्या कर्जाची माफी देणे चुकीचे आहे असे मत पहिल्यांदा किसानपुत्र आंदोलनाने जाहीरपणे मांडले होते. नाही. ते ५० ते ७० टक्के जनतेची उत्पादकता मारणारे ठरते. ते व्यक्तिस्वातंत्र्याच्या विरोधात आहे. सरकारी नोकरीपुरता असा नियम केल्यास माझी हरकत नाही. आपल्या देशात सरकारी नोकर्या हेच एकमेव रोजगाराचे साधन मानल्यामुळे व ते तसे बनल्यामुळे अनेक तिढे निर्माण झाले आहेत. सरकारी नोकर्यातले आकर्षण कमी होणे गरजेचे

हे. बुद्धी श्रम व शरीरश्रम करणाऱ्याल राखेच वेतन दिले तर शेतकरी आत्महत्या बतील का ? हा फरक बुद्धी आणि श्रम असा नसु जाश्रीत व प्रजा (रयत) असा आहे. ज्यांकारी संरक्षण मिळाले त्यांची भरभाराट आंना मिळाले नाही. त्यांची परिस्थिती बिकातही शेतकऱ्यांची लूट. असे हे समीकरण आहे. सत्तेचे संरक्षण नेहमी ऐतिखाऊ लोकांकळते. सर्जकांचे हाल होतात. बौद्धिक श्राणि शरीर श्रम एवढ्या मर्यादित पाहिं किंचे आहे. सीरिंग कायदा शेतकरीविरोध कीचे हेच, यात शंकाच नाही. कारण सीरिंगमुळे पीनीचे तुकडे झाले व आज एवढी कारणा (हालिंग) झाली आहे की त्यातकरी कुटुंबाची उपजीविका सुद्धा भाग

नाही. सीरिंग आहे म्हणून शेती क्षेत्रात भांडवल गुंतवणूक होत नाही. त्यामुळे शेतकऱ्यांना प्रगती करता येत नाही. सीरिंगचा कायदा भारतीय घटनाविरोधी आहे. पक्षपात करणारा आहे. शेतजमिनीचे विखंडन होण्यास हा कायदा जबाबदार आहे. हा कायदा घटनेच्या परिशिष्ट ९ मध्ये टाकला आहे म्हणून तो न्यायालयीन कक्षेत येत नाही. १९७४ च्या नंतरचे कायदे सुप्रीम कोर्ट विचारात घेऊ शकते असा एक निकाल आला आहे. पण दुर्दैवाने हा कायदा १९६० मध्ये आला व तेव्हाच समाविष्ट केला गेला. लोकसभेत ठरले तर हा कायदा परिशिष्ट ९ मधून बाहेर निघू शकतो. लोकसभा आणि विधानसभा हे राजकीय अड्डे आहेत. त्यांच्यासाठी शेतकीरी हा विषय नगण्य आहे. शेतकीरी गुलाम आणि विखुरलेले राहिले तरच त्यांना राजकीय फायदा होते म्हणून ते हा कायदा रद्द करत नाहीत. हा कायदा रद्द करणारे लोक निवडून येऊ शकत नाहीत. कारण निवडणुकीचा खेळ ते खेळू शकत नाहीत. एकच पर्याय आहे तो म्हणजे या विषयी आवाज उठवीत राहणे, हा आवाज जेंव्हा मोठा होजल तेंव्हा त्यांना हे कायदे रद्द करणे भाग पडेल. मला इतरांशी काही देणे घेणे नाही. मी शेतकऱ्यांना आणि किसानपुत्रांना उद्देशून लिहितो, बोलतो. मला माझी बाट चालायची आहे. शेतकऱ्यांसाठी पर्यायाने देशासाठी 'शेतकरी विरोधी कायदे रद्द करणे' हा अत्यंत महत्वाचा मुद्दा आहे. तो मुद्दा मी हातात घेतला आहे. अल्पभूधारक शेतकऱ्यांचे आत्महत्यांचे प्रमाण सर्वाधिक आहे. ज्यामुळे माणसे मरू लागली तो मुद्दा कमी महत्वाचा कसा असेल? ज्यांना शेती करायची नाही, त्यांना शेती सोडता येत नाही व ज्यांना शेती करायची आहे, त्यांना धड करू दिली जात नाही. सीरिंगचा कायदा उठल्याने ही कोंडी फुटेल. नाही. हा 'शेतकरी स्वातंत्र्याचा' कार्यक्रम आहे. शेतक-यांच्या हातापायातील कायद्यांच्या बेड्या तोडण्यासाठी केल्या जाणाऱ्या आंदोलनाचे नाव किसानपुत्र आंदोलन आहे. याच्या नावातही संघटना हा शब्द नाही. कोणीही हा कार्यक्रम राबवू शकतो. आमच्याकडे कोणीही पदाधिकारी नाही. ना कोणी अध्यक्ष आहे. प्रत्येक किसानपुत्र हाच आमचा नेता आहे, सरसेनापती आहे, सैनिक आहे, असंही अमर हबीब म्हणाले.

निमाल्यापासून घरच्या घरी खतनिर्मिती

केळीवरील कुकुंबर मोझॅक रोगाचे नियंत्रण

आपल्याकडे विविध सणांमध्ये
सजावटीसाठी तसेच पूजेसाठी पाने, फुले
आणि वनस्पतींचे इतर भाग अर्पण केले
जातात. विशेषतः श्रावण महिन्यात आणि
हरिताळिका, गोरी-गणपतीमध्ये घरामध्ये
बरेच निर्मात्या गोळा होते. पूजा केल्यानंतर
दररोज नवीन निर्मात्या साठत जाते. या
निर्मात्याची विलेवाट योग्यातिवा कझी
लावावी, अशा प्रश्न बन्याच वेळा
पडतो. काही वेळा नद्या किंवा वाहत्या
पाण्यामध्ये निर्मात्या सोडले जाते. त्यामुळे
पाणी प्रदूषणात वाढ होते. शहांतील
गटाराचे पाणी नद्या, नाल्यांमध्ये सोडले
जाते. त्यामुळे हे पाणी आधीच दूषित
झालेले असते. अशा पाण्यात निर्मात्या
— सोडल्यास त्याच्या पावित्राचा अवमान
होते. शिवाय प्रदूषणातही भर पडते.
अशावेळी हे निर्मात्या साठवून त्याची
योग्यप्रकारे वर्गीकरण करून त्याचा
कंपोस्ट निर्मितीसाठी वापर करता येतो.
घरच्या घरी अगदी सोप्या पद्धतीने
निर्मात्यापासून कंपोस्ट निर्मिती करता येते.
या निर्मात्याचे योग्य व्यवस्थापन केल्यास
पर्यावरणास फायद्याचे ठेरले.

निर्मात्य म्हणजे काय?
 विविध सणांच्या कालावधीत
 देवदेवताना फुले, हार, बेलपत्र, दर्वा,
 रुई इत्यादी वनस्पती अर्पण केल्या
 जातात. दररोज पूजेवेळी ही आदल्या
 दिवशीची पाने, फुले, वनस्पती काढून
 त्या जागी नवीन पाने, फुले अर्पण केले
 जातात. याला निर्मात्य म्हणतात. असे
 दररोज गोळा झालेले निर्मात्य साठवून
 ठेवावे. याशिवाय सजावटीसाठी विविध
 प्रकारचे थर्माकोल, प्लॉस्टिक इत्यादी

हा विविध काय उपयोग करतात. तसेच : मातीची कुंडी किंवा प्लॉस्टिक किंवा
 रंगाचे डबे, विटांचे तुकडे किंवा
 नारळाच्या दश्या, निर्मात्य, माती,
 प्लॉस्टिक हातमोजे. कृती : प्रथम डबे
 किंवा मातीची कुंडी घ्यावी. प्लॉस्टिक
 किंवा रंगाचे डबे घेतल्यास त्यांच्या
 बुडाशी बारीक छिद्र पाढून घ्यावे.
 मातीच्या कुंडीला छिद्र पाढण्याची गरज
 नाही. त्यानंतर कुंडीच्या बुडाशी दोन ते
 तीन इंच विटांचे तुकडे किंवा नारळाच्या
 दश्या (रेंड्या) टाकून घ्याव्यात.

मागाळ काहा वषापासून कळा
लागवड क्षेत्रामध्ये कुकुं बर मोऱ्हेक
(सीएमबी) या विषाणूजन्य रोगाचा

पान कडक होते. रोगाच्या अति तीव्र अवस्थेत पोंयाजवळील पाने पिवळे पडून पोंगा सडतो. झाडाची वाढ खुंटते.

अनुकूल घटक : सततचा पाऊस, ढगाळ वातावरण, कमी झालेले तापमान व वाढलेली आर्द्रता. रोगप्रस्त लागवड साहित्याचा वापर. केळी लागवड परिसरात काकडीवर्गीय पिके, टोपर्यो, मिरची, वांगी, चवळी, सोयाबीन, मूळ, मटकी या पिकांची लागवड.

तणांचा प्रादुर्भाव : पीक फेरपालटीचा अभाव.

व्यवस्थापन : विषाणूजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव झाल्यानंतर त्याच्या नियंत्रणासाठी कौंतोही ठोस उपाय करता येत नाही. तथापि रोगप्रसार रोखण्यासाठी खालील पाने जवळ येतात. शिरा ताठर होऊन संपूर्ण

उपाययोजनांचा अवलंब करावा प्रादुर्भावप्रस्त झाडे मुळासकट उपटून बांगपासून दरवर नेऊन जाळून नष्ट करावीत. बांगचे दर ४ ते ५ दिवसांनी नेते ३ वेळा निरीक्षण करावे. बागेतील तसेच बांधावरील सर्व प्रकारची तणे काढून स्वच्छता राखावी. बागेत चिर्वाईची भाजे ठेवून नये. केळी बागेत काकडीवर्गीय तसेचे टोपर्यो, मिरची, वांगी या पिकांची लागवड करू नये.

कीड नियंत्रण : रोगाचा प्रसार माव किंडीमार्फत होतो. कीड नियंत्रणासाठी,

(फवारणी : प्रति लिट पाणी) डायमेथोएट (३० ईंसी) २ मिलि किंवा थायामेथोक्लोइम (२५ डल्ल्यूजी) ०.२ ग्रॅम किंवा इमिडाक्लोप्रेशी (१७.८ एसएल) ०.५ मिलि

A photograph of a sunset or sunrise over a calm sea or lake. The sky is filled with warm orange and yellow hues, transitioning into a darker blue at the top. A large, bright sun is visible on the right side, partially obscured by a white circular graphic overlay. On the left, the silhouette of a tree with autumn-colored leaves is visible against the sky.

- १८६७: सोविएत रशियाला ७२ लाख डॉलर देऊन अमेरिकेने अलास्का हा प्रांत खेरेदी करून ताव्यात घेतला.

१८७९: थिझॉसॉफिकल सोसायटीची स्थापना

१९०६: महर्षि विठ्ठल रामजी शिंदे यांनी 'डिप्रेस्ड क्लास मिशन'ची स्थापना केली.

१९११: राम गणेश गडकरी लिखित 'संगीत भावबंधन' या नाटकाचा पाहिला प्रयोग दीनानाथ मंगोशकरांच्या 'बळवत संगीत नाटक मंडळी'ने केला.

१९२२: ब्रिटिश ब्रॉडकास्टिंग कार्पोरेशनची स्थापना

१९६७: सोविएत रशियाचे 'व्हेनेरा-४' हे अंतराळ्यानु शुक्रावर उतरले.

१९७२: प्रथम बहुउद्दीशीय हेलिकॉप्टर एस. ए. ३१५ ची चाचणी बैंगलोर येथे घेण्यात आली.

१९७७: २०६०-चिरोन हा अंतरिक्षातील सर्वात दूरवरील लघुग्रह शोधण्यात आला.

२००२: कसोटी व एकदिवसीय क्रिकेट सामन्यात वीस हजार धावा करणारा सचिन तेंडुलकर पहिला क्रिकेटपूर्ण ठरला.

नारळावरील सौँड्या भुंगा किडीचे व्यवस्थापन

नारळ हे कोकणातील महत्वाचे बागायती फळपीक आहे. जगातील नारळ पिकविणाच्या १३ देशांतील एकूण नारळ पिकाखालील क्षेत्र १२२ लाख हेक्टर असून, उत्पादन ६५,६७१ लाख नारळ एवढे आहेत. भारताचे नारळ लागवडीखालील क्षेत्र २१.९९ लाख हेक्टर आहे व उत्पादन २०,७३१ लाख नारळ एवढे आहे. महाराष्ट्र राज्यामध्ये नारळ लागवड ४३,१६० हेक्टरवर (देशाच्या १.३३ टक्के) असून, उत्पादन २२.३६ लाख नारळ (१.२६ टक्के) इतके आहे. अशा महत्वपूर्ण पिकाला नुकसान पोहोचविणाच्या किडीमध्ये सॉंडऱ्या भुंगा ही एक महत्वाची कीड आहे.

सोंडऱ्या भुंगा-आठळ : कोकणात सर्वत्र. मात्र दुर्लक्षित बागा आणि नवीन लागवड केलेल्या नारळ बागांमध्ये जास्त प्रमाण. हा भुंगा गेंड्या भुंग्यापेक्षाही जास्त हानिकारक आहे. वेळीच प्रादुर्भावग्रस्त झाडे न ओळखता आल्यास व उपाययोजना न केल्यास नारळ, तेलताड, खजूर, शिंदी, ताड इ. नारळ वर्गाची झाडे मरण्याची शक्यता जास्त असते. कोणत्याही वयोगटातील झाडांना सोंडऱ्या भुंग्याचा प्रादुर्भाव होत असला, तरी ४ ते १५ वयोगटांतील नारळ झाडे या किंडीला जास्त बनी पाटव आण्याने आवश्यक आवडे

बळा पडत असल्याच आढळल आह.
किडीच्या जीवन अवस्था : भुंगा : तांबूम्
तपकिरी संगाचा. डोक्याच्या पुढील बाजूस ठळकपण
दिसणाऱ्या लांब व सरळ वाढलेला एक सॉडेसारखा
भाग असतो. थोडक्यात, तांदळात सापडणाऱ्या
टोके किडीची मोठी आवृत्तीच होय. भुंगा जवळपास
३५ मि.मी. लांब व १२ ते १३ मि.मी. रुंद असतो.

भुंगा सुमारे ३ ते ४ महिने जगतो.
अंडी : मादी आपल्या टोकदार सोंडेने नारळ झाडाच्या खोडामध्ये छिद्र पाहून त्यामध्ये किंवा गेंड्या भुंग्याने पाडलेल्या छिद्रात किंवा अन्य प्रकाराने झालेल्या जखमेत सुमारे ३०० अंडी घालते. २ ते ३ दिवसांत अंडी उबल्यानंतर त्यातून पिवळसर रंगाच्या अळ्या बाहेर पडतात.
अस्ती : मस्तकातीम दी अस्ती ३६ ते ३८

डोके तांबडे असते. अळी खोड पोखरून त्यातील मऊ भागावर आपली उपजीविका करते. भुंग्याची पूर्ण वाढलेली अळी फिक्कट पिवळसर, अंगाने मध्यभागी फुगीर व दोन्ही बाजूंस निमुळती असून, तिच्या कातडीच्या घड्या स्पष्ट दिसतात. ती ४० ते ५० मि.मी. लांब व १२ ते १५ मि.मी. रुंद असते. अळीचे दोन्ही जबडे मजबूत आणि कणाखर असल्याने ती नारळ झाडाच्या खोडाला सहजासहजी छिद्र पाठू शकते. अळीची वाढ ३६ ते ७८ दिवसांत पूर्ण होते. कोष : पूर्ण वाढलेली अळी खोडातील तंतुच्या कोष करून, नारळाच्या खोडामध्येच तेलापाई घारे तेलापाई घारावरी ५-२

काशावस्थत जाते. काशावस्थेचा कालावधी १२ ते ३५ दिवसांचा असतो. किंडीचा जीवनक्रम १०० ते १७० दिवसांचा असतो. नुकसानीची पद्धत व लक्षणे : पूर्ण वाढलेले भुंगे खाच्या अर्थने फासे नुकसान करत नाहीत. मात्र या किंडीची अळी अवस्था माडाचे जास्त नुकसान करते. अंड्यातून बाहेर पडलेल्या अळी खोडाला छिद्र पाढून आत प्रवेश करते. अळी खाडाद असून, ती झाडाच्या खोडातील तंतू व मठ भाग कुरतहून खात असते. त्यामुळे झाड आतून पूर्णपणे पोखरले जाते. सॉँड्या भुंग्याचा प्रादुर्भाव झाडाच्या जमिनीजवळील भागावरच प्रामुख्याने दिसून येतो. अळी खोड खालून वर पोखरत जाते. प्रादुर्भावग्रस्त झाडाच्या झावळ्या पिवळसर निस्तेज दिसतात. झाडाची वाढ खुंटते. एवढे जात असेहाते से अप्पा असे जात असेहाते आतांला भाग खातात, त्यामुळे वाढणारी सुई निस्तेज दिसते. झावळ्या निस्तेज दिसतात. कालांतराने कोंब आणि झावळ्या सुकून झाड दागवते.

एकामिक कीड व्यवस्थापन : सॉँड्या भुंग्याचा प्रादुर्भाव होऊ नये म्हणून झाडावर जखमा करणे, झाडावर चढण्यासाठी खोडावर खाचा पाडणे या गोष्टी टाळणे आवश्यक आहे. अशा जखमांवर सॉँड्या भुंग्याची मादी अंडी घालते आणि माडाला उपद्रव सुरु होतो. झाडाच्या खालील बाजूकडील हिरव्या झावळ्या तोडू नयेत आवश्यकता असेल तर त्या खोडापासून १२० सेंमी. अंतरावर तोडून त्यावर डांबर फासावे. झाडाच्या खोडावर खोलवरक केलेल्या जखमा किंवा गेंड्या भुंग्यानी पाडलेली छिद्रे नंतर भरून येत नाहीत. अशी छिद्रे निमिंपेंड व तात असावा यांत्रिक वैज्ञानिक निश्चालाते

झाड त्वरित बागेतून काढून नष्ट करावे. सोंडच्या भुग्ये आकर्षित करण्यासाठी फरोलूर या गंध सापव्याचा वापर करावा. एक ते दोन सापळे प्रति हेक्टर पुरेसे आहेत. या गंधाला नर अणि मादी भुग्ये आकर्षित होतात. या गंधाचा परिणाम त्याच्या गुणवत्ता आणि प्रमाणाकानुसार २ ते ५ महिन्यांपर्यंत टिकतो. सापव्याची परिणामकारक ता वाढविण्यासाठी सापव्यामध्ये अननस फळाचे छोटे तुकडे किंवा नारळ फळाचा रस टाकावा. हे सापळे झाडाच्या खोडावर न लावता नारळ बागेमध्ये खांब उभारून त्यावर २.५ ते ३ मीटर उंचीवर लावावेत. तसेच सापव्याच्या आजूबाजूच्या ८ ते १० झाडांवर भुग्याच्या प्रादुर्भावासाठी लक्ष ठेवावे. प्रादुर्भाव मोठ्या प्रमाणावर नसेल तर खोडावर असणाऱ्या छिद्रातून किंडीच्या सर्व अवस्था धारादार कोयत्याने आणि तरेच्या हुकाने काढून माराव्यात. त्या ठिकाणी डांबर लावावे. प्रादुर्भाव मोठ्या प्रमाणात असल्यास, इमिडाक्लोप्रिड (१७.८ एस.एल.) १.५ मि.लि किंवा स्पिनोसेंड (४५ एस.सी.) ०.५ मि.लि. प्रति लिटर पाणी किंवा डायमेथोएट (३० टक्के प्रवाही) २० मि.लि. समप्रमाणात पाणी या प्रमाणे तयार केलेले द्रावण नरसापव्याच्या साह्याने सर्वांत त्या अपालेच्या लिलातून खोदावर येदावे. यापारी

१९५० : ओम पुरी अभिनेता
 १९५६ : मार्टिना नवरातिलोळ्हा झेकोस्लोळ्हाकियाची लॉन टेनिस खेळाढू
 १९६५ : इस्लामिक रिसर्च फाउंडेशन (आयआरएफ) चे संस्थापक आणि अध्यक्ष झाकीर नाईक यांचा जन्म.
 १९७४ : भारतीय लेखक अभिश त्रिपाठी यांचा जन्म.
 १९७७ : भारतीय अभिनेता कुणाल कपूर यांचा जन्म.
 १९८४ : भारतीय अभिनेत्री फ्रीडा पिंटो यांचा जन्म.

मृत्यू | पुण्यतिथी | स्मृतिदिन

१८७१ : चार्ल्स बॅबेज इंग्लिश गणितज्ञ, संशोधक, अभियंता आणि तत्त्वज्ञ, पहिल्या यांत्रिकी संगणकाचा जनक (जन्म: २६ डिसेंबर १७९१)
 १९०९ : लालमोहन घोष देशभक्त, कॉप्रेसचे १६ वे अध्यक्ष, भारताच्या विविध राजकीय हक्कांकरिता त्यांनी इंग्लंडमधील ब्रिटिश जनतेत प्रचार केला. (जन्म: १७ डिसेंबर १८४९ कलकत्ता)
 १९३१ : थॉम्स अल्वा एडिसन अमेरिकन संशोधक आणि उद्योजक (जन्म: ११ फेब्रुवारी १८४७)
 १९५१ : हिराबाई ऐडेणेकर पहिल्या स्त्री नाटककार, गायिका, संगीतकार (जन्म: २२ नोव्हेंबर १८८५)
 १९७६ : भारतीय कवी आणि लेखक विश्वनाथ सत्यनारायण

वर असलल्या छिद्रातून खोडात साडावे. यासाठी सर्वप्रथम खोडावरील छिद्राचे निरीक्षण करून, सर्वांत वर असलेल्या छिद्राच्या एक फूट वर इतक्या उंचीवर मुताराकडील गिरामिटच्या साहायाने खोडाला १० सेंमी. तिरपे छिद्र पाडावे. त्यामध्ये नरसाब्याच्या साहायाने वरील द्रावण सोडावे. नरसाळे त्वरित न काढता १० ते १५ मिनिटांपर्यंत तसेच ठेवावे. सर्व द्रावण झाडाच्या खोडात घिरपेल असे पाहावे. ही प्रक्रिया करण्यापूर्वी खोडातील अन्य सर्व छिद्रे मातीने बंद करावीत. जर प्रादर्भाव शेंड्यातून असेल तर हेच द्रावण हळूहळू शेंड्याकडील छिद्रातून आोतावे. कीटकनाशक हळूहळू खाली येऊन खोडातील किंडींचा नाश होतो. शिफारशीप्रमाणे खत मात्रा द्यावी. नारळ बागेमध्ये प्रादर्भाव होऊ नये त्वाऱ्याने नियांपें १०० ग्रॅम अधिक दिंग शक्ती

१९७६: नारायाप कपवा जाणे रातिका परवरणाय सूचनारापन यांचे निधन. (जन्म: १० सप्टेंबर १९९५)

१९८३: विजय मांजरेकर क्रिकेटपटू (जन्म: २६ सप्टेंबर १९३१)

१९८७: वसंतराव तुळपुळे कम्युनिस्ट कार्याकर्ते. कार्ल मार्क्सच्या 'दास कापिटाल' या ग्रंथाचा त्यांनी माराठीत अनुवाद केला होता. (जन्म:)

१९९३: मंदाकिनी विश्वनाथ आठवले भारतीय चित्रपटसृष्टीतील पहिल्या बालअभिनेत्री. दादासाहेब फाळके यांच्या त्या कन्या होत. त्यांनी फाळके यांच्या 'कालियामर्दन' या मूळपटात काम केले होते. (जन्म:)

१९९५: ई. महमद छायालेखक (शेजारी, दहा वाजता, आसमान, चोरीचा मामला) (जन्म:)

१९९६: भारतातील प्रमुख क्रांतिकारक रामकृष्ण खात्री यांचे निधन.

२००४: भारतातील कुख्यात चंदनवादी तस्करी व नक्षलवादी वीरपण यांना ठार मारण्यात आले.

२००५: वीरापांडित नारायण (जन्म: १५ जानेवारी १९१२)

मत्या । प्राण्यतिथी । स्मविदिन्

- १८७९: चार्ल्स बॅबेज इंगिलिश गणितज्ञ, संस्थोधक, अभियंता आणि तत्त्वज्ञ, पहिल्या यांत्रिकी संगणकाचा जनक (जन्म: २६ डिसेंबर १७९१)

१९०९: लालमोहन घोष देशभक्त, काँग्रेसचे १६ वे अध्यक्ष, भारताच्या विविध राजकीय हक्कांकरिता त्यांनी इंग्लंडमधील ब्रिटिश जनते प्रचार केला. (जन्म: १७ डिसेंबर १८४९ कलकत्ता)

१९३१: थॉमस अल्वा एडिसन अमेरिकन संस्थोधक आणि उद्योजक (जन्म: ११ फेब्रुवारी १८४७)

१९५१: हिराबाई ऐडेण्टकर पहिल्या स्त्री नाटककार, गायिका, संगीतकार (जन्म: २२ नोव्हेंबर १८८५)

१९७६: भारतीय कवी आणि लेखक विश्वनाथ सत्यनारायण यांचे निधन. (जन्म: १० सप्टेंबर १८९५)

१९८३: विजय मांजरेकर क्रिकेटपूर (जन्म: २६ सप्टेंबर १९३१)

१९८७: वसंतराव तुळ्युळे कम्युनिस्ट कार्यकर्ते. कार्ल मार्क्सच्या 'दास कापिटाल' या प्रंथाचा त्यांनी मराठीत अनुवाद केला होता. (जन्म:)

१९९३: मदाकिनी विश्वनाथ आठवले भारतीय चित्रपटसृष्टीतील पहिल्या बालअभिनेत्री. दादासाहेब फाळके यांच्या त्या कन्या होत. त्यांनी फाळके यांच्या 'कालियामर्दन' या मूकपटात काम केले होते. (जन्म:)

१९९५: इ. महमद छायालेखक (शेजारी, दहा वाजता, आसमान, चोरीचा मामला) (जन्म:)

१९९६: भारतातील प्रमुख क्रांतिकारक रामकृष्ण खात्री यांचे निधन.

२००४: भारतातील कुरुखात चंदनवादी तस्करी व नक्षलवादी वीरपण यांना ठार मारण्यात आले.

२०२१: वीपाल तांत्र (जन्म: १८ नोव्हेंबर १९१२)

